

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3504/2021. (XI. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.21.219/2019/3. számú végzése, a Miskolci Törvényszék 3.Pf.20.564/2019/9. számú ítélete és a Miskolci Járásbíróság 7.P.22.661/2018/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Lindt György ügyvéd) útján benyújtott alkotmányjogi panaszában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Miskolci Járásbíróság 7.P.22.661/2018/15. számú ítélete, a Miskolci Törvényszék 3.Pf.20.564/2019/9. számú ítélete és a Kúria Pfv.VI.21.219/2019/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári per tárgya az I. rendű alperes mint eladó és az indítványozó II. rendű alperes (az indítványozó) mint vevő közötti termőföld adásvételére vonatkozó – az indítványozó elővásárlási nyilatkozata alapján létrejött – szerződés hatálytalanságának megállapítása volt. A felperes keresetében a szerződés hatálytalanságának megállapítását kérte, valamint azt, hogy a bíróság az adásvételi szerződést közte és az I. rendű alperes között hozza létre; azon az alapon, hogy az indítványozó helyben lakói minőségének igazolása nem történt meg, ugyanis az indítványozó elfogadó nyilatkozatára rávezetett polgármesteri hivatali záradék a személyi azonosító adatok ellenőrzését támasztja alá, azonban a nyilatkozaton szereplő lakcím nem személyazonosító adat. Az indítványozó a kereseti kérelemmel szemben arra hivatkozott, hogy a felperes elővásárlási nyilatkozatában nem jelölte meg konkrétan a tulajdonszerzési célt, valamint életvitelszerű lakóhelyét nem igazolta megfelelően, ezért úgy kellett volna tekinteni, hogy elővásárlási nyilatkozatot nem tett.
- [3] A felperes kereseti kérelmének az első fokon eljáró Miskolci Járásbíróság 7.P.22.661/2018/15. számú ítéletében helyt adott, az ítéletet a másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék 3.Pf.20.564/2019/9. számú ítéletében (a továbbiakban: másodfokú ítélet) helybenhagyta. A perben az első- és a másodfokú bíróság egyetértőleg úgy foglalt állást, hogy az iratokból megállapíthatóan a felperes elfogadó nyilatkozata tartalmazza a 2013. évi CCXII. törvény (a továbbiakban: Fétv.) 18/A. § (3) bekezdését, ennek utolsó fordulata pedig tartalmazza a felperes azon nyilatkozatát, hogy az elővásárlási joggal érintett föld teljes területén a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) 13. § (1) bekezdése vagy (2) bekezdésének a) pontja szerinti ökológiai gazdálkodást fog folytatni. A bíróságok szintén egyetértettek abban, hogy az indítványozó jogszabályban megkövetelt módon nem igazolta a helybenlakói minőséget, a lakcím ugyanis nem alkalmas a személy azonosítására, vagyis a hivatali ügyintéző a személyi igazolvány alapján állapította meg az indítványozó személyazonosságát. Az ügyvéd által ellenjegyzett teljes bizonyító erejű magánokirat, amelyben az indítványozó nyilatkozott arról, hogy helyben lakónak minősül, szintén nem elegendő ennek ténye bizonyítására, csak azt bizonyítja, hogy a nyilatkozatot az azt kiállító megtette, de annak valóságtartalmát nem. A bíróságok szerint a felhívott eseti döntések alapján is megállapítható, hogy az egységes bírósági gyakorlat értelmében az életvitelszerű lakóhely igazolására a lakcímet igazoló hatósági igazolvány, vagy minden olyan okirat megfelelő, amelyből a helybenlakásra megalapozottan lehet következtetni. Mindezek alapján a bíróságok arra jutottak, hogy az indítványozó elfogadó jognyilatkozatát hiányosnak kell tekinteni, vagyis a Földforgalmi tv. 21. § (9) bekezdése alapján úgy kell tekinteni, mintha elővásárlási jogát az indítványozó nem gyakorolta volna.
- [4] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő, egyrészt a helybenlakás igazolása vonatkozásában a joggyakorlat egységességének biztosítása érdekében, másrészt jogszabálysértésre tekintettel, mivel álláspontja szerint az elővásárlási jog jogosultjának kötelezettsége a tulajdonszerzési cél megjelölése, amelyet a bíróság jogértelmezéssel nem pótolhat.

- [5] A Kúria Pfv.VI.21.219/2019/3. számú végzésében a felülvizsgálatot megtagadta. A végzés indokolásában elsődlegesen arra utalt, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezései alapján a fél szabadon megjelölheti a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében azt, hogy az engedélyezést mely okra hivatkozással kéri. A felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2017. (XI. 13.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 6. pontjában foglaltak alapján azonban a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti, erre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet csak abból a szempontból vizsgálta, hogy az abban előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)*, *b)* és *d)* pontja alapján. Döntésében azt állapította meg, hogy az elővásárlási nyilatkozat tartalmi követelményeivel és a helyben lakás folyamatosságának az igazolásával kapcsolatosan a Kúria joggyakorlatot orientáló gyakorlata egységes, a kérdéssel több, így a például a BH2020. 14 számú közzétett döntésében és az abban felsorolt határozataiban részletesen foglalkozott, amelyhez azóta az alsóbb szintű bíróságok gyakorlata is igazodik. Ebben a kérdésben tehát álláspontja szerint a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján nem volt helye a felülvizsgálat engedélyezésének, a kérelem erre a jogszabályi rendelkezésre alapítva nem szolgálhat egyedi ügyekben történt esetleges téves jogértelmezések, ítéleti döntések kiküszöbölésére. A Kúria utalt arra is, hogy a PK vélemény 3. pontja szerint a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontja esetén a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a fél által állított jogsértés vizsgálata a felvetett jogkérdés különleges súlya, vagy társadalmi jelentősége miatt indokolt, tehát ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön – különleges súlyára tekintettel – túlmutat. A Kúria azt állapította meg, hogy az indítványozó e körben az engedélyezés iránti kérelmét nem indokolta, a helyben lakás igazolása tekintetében kizárólag a végrehajtási rendelet hiányára utalt, amely kérdéssel a Kúria már a kérelem benyújtását megelőzően is számos eseti döntésében foglalkozott (amelyekre a végzésében tételesen hivatkozott). A Kúria rámutatott továbbá, hogy az indítványozó által a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében felhívott, BDT 2018.3907. nem a Kúria által közzétett döntés, így erre nem alapítható a Pp. 409. § (2) bekezdés *d)* pontja szerinti engedélyezési kérelem.
- [6] A Kfv.III.37.181/2013. számú határozat ugyan EBH2018.K11 számon közzétett kúriai döntés, azonban az nem a jogerős ítéleti tényállásban felvetett jogkérdésre irányul, hanem arra az esetre, amikor a fél a Földforgalmi tv. 18. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti elővásárlási jog jogalapját a jogszabály szövegére történő hivatkozással megjelöli ugyan, de a célt nem konkretizálja, annak valódiságát nem valószínűsíti. A Pp. 409. § (2) bekezdés *d)* pontja szerinti feltételek erre tekintettel nem álltak fenn, mert a jogerős ítélet nem a II. rendű alperes által hivatkozott határozatban kifejtettektől eltérő jogértelmezésen alapult. A PK vélemény 6. pontja szerint nem engedélyezhető a felülvizsgálat olyan okból, amelyre a fél nem hivatkozik az engedélyezés iránti kérelmében, ennek megfelelően a Kúria szerint nem volt lehetőség arra, hogy hivatalból eljárva észlelje a jogerős határozat és a [13] és [14] bekezdésben általa hivatkozott egyes eseti döntései közti esetleges ellentétet és erre alapítva engedélyezze a felülvizsgálatot a Pp. 409. § (2) bekezdés *d)* pontja alapján.
- [7] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alapügyben hozott elsőfokú és másodfokú jogerős ítélet kapcsán az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésével együttesen értelmezett XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogának sérelmét, valamint ezzel összefüggésben e bírói döntéseknek az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésébe ütközését állítja.
- [8] Az indítványozó szerint a bíróságoknak az Alaptörvény XIII. cikke alapján a már megszerzett tulajdont védeniük kell az elvonás ellen, a szerződés hatálytalansága esetén az elővásárlásra jogosultak joggyakorlásával kapcsolatban a Földforgalmi tv. kógens rendelkezéseinek a megsértését mint az Alaptörvény P) cikk (2) bekezdésén alapuló tulajdonjog alkotmányos korlátait kell vizsgálnia. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok tévesen és jogszabály-ellenesen alkalmazták Földforgalmi tv. több kógens rendelkezését is, konkrétan a helyben lakó fogalmát meghatározó 5. § 9. pontját, valamint a törvény 21. § (6) és (9) bekezdését.
- [9] Az eljáró bíróságok alaptörvény-ellenes jogértelmezésére és iratellenes jogalkalmazására hivatkozik, amelyek összességében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét eredményezték. Az Alaptörvény XV. cikkével kapcsolatban az indítványozó előadta azt is, hogy a felperessel elővásárlási nyilatkozataik alapján azonos elővásárlási csoportba tartoznak, mint helyben lakó földművesek, családi gazdálkodó, illetve családi gazdaság tagja, ökológiai gazdálkodók; tehát összehasonlítható helyzetben vannak, azonos homogén csoport tagjaiként vizsgálándók, közöttük különbségtételnek nem lehetett volna helye.

- [10] A Kúria felülvizsgálatot megtagadó végzésével kapcsolatban az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértésére hivatkozik, mivel álláspontja szerint a Kúria elmulasztotta a joggyakorlat egységének biztosítását azzal, hogy a kialakult bírói gyakorlattól való eltérés megállapítása ellenére megtagadta a felülvizsgálatot.
- [11] Az indítványozó leírta továbbá, hogy tisztában van azzal, hogy alkotmányjogi panaszban mulasztás megállapítását nem indítványozhatja, de fontosnak tartotta megjegyezni, hogy álláspontja szerint a jogalkotót mulasztás terhelte, ugyanis Földforgalmi tv.-nek nincs végrehajtási rendelete, holott a törvénynek az elővásárlási nyilatkozattételkor hatályos 21. § (5) bekezdése szerint az adás-vételi szerződésre elfogadó jognyilatkozathoz az elővásárlási jogosultságot bizonyító okiratokat „az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározottak szerint” kellett csatolni.
- [12] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [13] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvényellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a*) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és *b*) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [14] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [15] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A (4) bekezdés alapján a döntés közlésétől számított száznolcvan nap elteltével alkotmánybírósági eljárás megindításának nincs helye.
- [16] 3.2. A vizsgálat során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határozott kérelmet tartalmaz és megfelel a törvényben előírt alaki és tartalmi követelményeknek: az indítvány megjelöli az Abtv. 27. §-át, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, valamint az indítványozó jogosultságát megalapozza; megjelöli a vizsgálandó jogszabályi bírói döntéseket, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit és megfogalmazza sérelmük lényegét, az indítványozó nevét és címét; kéri a kifogásolt bírói döntések megsemmisítését; nyilatkozott arról, hogy saját adatainak nyilvánosságához hozzájárul; továbbá mellékelte az indítványban támadott bírósági döntéseket, valamint az indítványban hivatkozott ellenkérelmét, fellebbezését és felülvizsgálati kérelmét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés, (5)–(6) bekezdés].
- [17] 3.3. A Kúria sérelmezett döntését az indítványozónak 2020. június 4-én kézbesítették, indítványát pedig 2020. július 29-én, tehát a törvényi határidőn belül nyújtotta be az Alkotmánybíróságra.
- [18] Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette; a bírósági eljárásban felperes volt, ezért érintettnek minősül [Abtv. 27. § (1) és (2) bekezdés].
- [19] A támadott bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság még nem döntött [Abtv. 31. § (2) bekezdés].
- [20] 3.4. Az Alkotmánybíróság elsőként az indítványnak a Kúria végzésével kapcsolatos elemét vizsgálta meg.
- [21] Az indítványozó a Kúria döntésével szemben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogának sérelmére hivatkozik. A Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése az Abtv. 27. § (1) bekezdése alkalmazásában a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható [vö. 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]; 3144/2021. (IV. 22.) AB végzés, Indokolás [23]].
- [22] Az indítványozó a Kúria felülvizsgálati végzésével összefüggésben a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét arra hivatkozással állította, hogy a Kúria az ítélkezési gyakorlattól való eltérést az indokolásában

észlelte, azonban az érdemi felülvizsgálatot megtagadta, így a joggyakorlat egységét nem biztosította, a jogel-
lenességet nem orvosolta.

- [23] A Kúria végzésében hivatkozott PK vélemény 6. pontjához tartozó indokolás kifejti, hogy „[a] Pp. 2. § (2) bekezdése szerint a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz köve van. Ez a szabály a felülvizsgálat engedélyezése körében is érvényesül, ebből következően a Kúria nem engedélyezheti a jogszabálysértés felülvizsgálatát olyan okból, amelyre a fél nem hivatkozik engedélyezés iránti kérelmében. A felülvizsgálat engedélyezése minden esetben a fél kérelmén alapul, azon a Kúria akkor sem terjeszkedhet túl, ha az engedélyezés vizsgálata körében kirívóan jogszabálysértő döntést észlel.” Az Alkotmánybíróság joggyakorlata szerint a felülvizsgálati eljárásban a kérelemhez kötöttség amellett, hogy a feleket megillető rendelkezési jogot juttatja kifejezésre, bizonyos vonatkozásban a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jog garanciája is [vö. 3157/2020. (V. 21.) AB határozat, Indokolás [48]]. Ehhez képest az indítványozó által megfogalmazott elvárás, amely szerint a bíróságnak a hatályos eljárási törvényi rendelkezések ellenére a fél kérelmén túllépve, hivatalból kellene további szempontokat bevonnia a vizsgálatba, nem hozható összefüggésbe a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tartalmával (sőt, adott esetben annak sérelmére is vezethetne). A Kúria végzésében a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben foglalt érveket egyenként megvizsgálta, a felülvizsgálat megtagadását részletesen megindokolta. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az indítványozó által hivatkozott tisztességes bírósági eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]]. Az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést tévesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [24] Az ítélezési gyakorlat egységének állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság már korábbi döntéseiben is rámutatott: „Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése értelmében kifejezetten a Kúria – és nem pedig az Alkotmánybíróság – feladata, hogy biztosítsa a bíróságok jogalkalmazásának egységét. Ennek megfelelően önmagában az nem alkotmányossági kérdés, és ekként az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét sem vetheti fel, hogy egyes egyedi bírói döntések esetleges eltérő jogértelmezése kihat-e az ítélezési gyakorlat egységességére vagy sem. A jogegység biztosítása ugyanis – ha annak szükségessége felmerül – a bíróságokra kötelező jogértelmezés keretében a Kúria feladata. Ez már csak azért is igaz, mert az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz keretében a támadott bírói döntés(ek) és az Alaptörvény összhangját, és nem pedig egyes bírói döntések egymással való összhangját vizsgálja.” [3208/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [24]; hasonlóan: 3349/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]]
- [25] A fent kifejtettekre figyelemmel az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a Kúria végzése vonatkozásában az alkotmányjogi panasz a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem vetett fel; ebből következően a panasz befogadásának az Abtv. 29. §-a szerinti feltételei nem állnak fenn.
- [26] 3.5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alapügyben hozott elsőfokú és másodfokú ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte.
- [27] Figyelemmel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálatot megtagadta, a jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az alapügy érdemében hozott döntésnek a másodfokú ítélet tekinthető.
- [28] Az Alkotmánybíróság vonatkozó joggyakorlata értelmében „ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja. Akkor (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása [Ügyrend 32. § (4) bekezdés, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdésének és 27. §-ának, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 32. §-ának egységes értelmezéséről szóló 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás 1/5. pont].” [3221/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [13]]
- [29] A jelen esetben megállapítható, hogy az indítványozó a jogerős döntést alkotmányjogi panasszal nem támadta meg, ugyanakkor a Kúriának a Pp. 411. § (1) bekezdésén alapuló döntése mérlegelési jogkörben hozott bírói

döntésnek minősül. Erre tekintettel a Kúria végzésén keresztül a jelen ügyben a jogerős döntés állított alaptörvény-ellenessége vizsgálható.

- [30] Az indítvány az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésében foglalt rendelkezésre vonatkozó részében nem felel meg az 27. §-ának, mivel annak címzettje nem az indítványozó, így nem biztosít számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül erre az előírásra alapítani {vö. 3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [17]}. Az Alaptörvénynek az indítványozó által hivatkozott XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikke, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése azonban olyan alapvető jogokat tartalmaznak, amelyek sérelmének állítása alkotmányjogi panaszra adhat alapot.
- [31] Ami a fenti alaptörvényi rendelkezésekre hivatkozó indítványi érveléssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-a szerinti befogadási kritériumok vizsgálatát illeti, jelen ügyben is emlékeztetni szükséges arra, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}
- [32] Az Alkotmánybíróság a tulajdonhoz való joggal és a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggő indítványi elemek befogadhatóságának vizsgálatával kapcsolatban rögzíti, hogy amint azt az indítvány is kiemelte, a perben felvetett jogkérdések a következők voltak: a Földforgalmi tv. 21. § (6) bekezdése alapján az elővásárlási nyilatkozatban a tulajdonszerzési cél megjelölése, valamint a 21. § (6) bekezdése és 5. § 9. pontja alapján az elővásárlásra jogosult helyben lakásának igazolása. Az indítványozó ezeknek a törvényi rendelkezéseknek az értelmezésével és az ügyében megállapított történeti tényállásra történő alkalmazásával kapcsolatban állított tévedést, jogszabály-ellenességet és iratellenességet, s ezekből álláspontja szerint elválaszthatatlanul következő alaptörvény-ellenességet. Az Alkotmánybíróság – hivatkozott joggyakorlatára figyelemmel – a jelen ügyben nem foglalhatott állást sem a helyben lakás feltételének értelmezését és az annak igazolására alkalmas eszközöket, sem pedig az indítványozó és a felperes elővásárlási nyilatkozatainak tartalmi és formai megfelelőségét illetően, ugyanis ezek olyan szakjogi jogértelmezési, tényállás-megállapítási, illetve bizonyítékértékelési kérdésnek minősülnek, amelyek megítélése az általános hatáskörű bíróságok feladata.
- [33] A fentiekre figyelemmel önmagában szintén nem minősül alkotmányjogi kérdésnek, hogy a támadott bírósági ítélet egy általa hivatkozott ítéletből esetleg okszerűtlen, szakjogi szempontból téves következtetést vont le a perben értelmezett egyik rendelkezés normatartalmára vonatkozóan. A diszkrimináció vizsgálata az indítványozó és a felperes, mint az indítványozó szerint homogén csoportba tartozó jogalanyok között pedig azért nem vethető fel, mert a perben vitatott – és az indítványozó számára kedvezőtlenül eldöntött – egyik kérdés éppen az volt, hogy az indítványozó elővásárlási nyilatkozata alapján helyben lakónak minősíthető-e, s ennek – a bíróság szerint – nem megfelelő igazolása miatt nem volt besorolható a számára kedvező elővásárlási csoportba.
- [34] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mivel az indítványozó – bár a másodfokú ítélet részletes szakjogi kritikáját adta elő és emellett alkotmánybírósági határozatokat is idézett – nem mutatott ki alkotmányjogi szempontból jelentős összefüggést az általa támadott bírósági ítélet és a felhozott alaptörvényi rendelkezések között, ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 29. §-a szerinti a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés hiányában – az indítványt e részében sem vizsgálhatta meg érdemben.

- [35] 4. Az indítványozó mindezek mellett panaszában a Földforgalmi tv. 21. § (5) bekezdésével összefüggésben a végrehajtási rendelet hiányára mint az alapügyét érintő alaptörvény-ellenes jogalkotói mulasztásra is hivatkozott.
- [36] Az Abtv. 46. § (2) bekezdés *b)* pontja szerint a jogalkotói feladat elmulasztásának minősül, ha kifejezett jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladat ellenére nem került sor a jogszabály megalkotására.
- [37] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor észlelte, hogy a hivatkozott törvényi rendelkezés a termelőszövetkezeti földhasználati jog alatt álló földrészletek tulajdonjogának rendezéséről és egyes földügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XL. törvény általi, 2020. július 1-től hatályos módosítását követően már nem utal végrehajtási rendeletre, ezért jelen időpontban a fenti indokok alapján az Alkotmánybíróság eljárása során már hivatalból sem lehetne helye a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapításának.
- [38] 5. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdése, illetve az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. november 15.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1352/2020.

